

Oceňovanie dlhodobého majetku podniku, opotrebenie a odpisovanie

Marek Čelín

1. Dlhodobý majetok

Aby mohol podnik vykonávať činnosť a dosiahnuť ciele, ktoré si stanovil, potrebuje na to určité prostriedky. Tieto prostriedky sa označujú pojmom majetok. Majetkom podniku sú všetky prostriedky, ktoré podnik pri svojej činnosti obstaráva, používa, vytvára a účelne s nimi hospodári. Majetok môže mať charakter: hmotný (budova), nehmotný (software), peňažný (peniaze v hotov.)

Majetok sa z časového hľadiska delí na:

DLHODOBÝ MAJETOK – majetok, kt. doba použiteľnosti, dohodnutá doba splatnosti alebo vyrovnania iným spôsobom je dlhšia ako 1 rok.

KRÁTKODOBÝ MAJETOK - majetok, kt. doba použiteľnosti, dohodnutá doba splatnosti alebo vyrovnania iným spôsobom je najviac 1 rok.

Dlhodobý Majetok je to majetok, ktorého doba použiteľnosti (automobil), dohodnutá doba splatnosti (dlhopis) alebo vyrovnania iným spôsobom, pri vzniku účtovného prípadu, je dlhšia ako jeden rok. Dlhodobý majetok je teda majetok, ktorý má dlhodobý charakter, nespotrebuje sa naraz, ale používaním sa postupne opotrebuje (budova, automobil, nábytok).

Majetok z hľadiska prevádzkového cyklu delíme na:

- a) obežný
- b) neobežný

Majetok z hľadiska likvidity delíme na:

- a) nelikvidný
- b) s vyšším stupňom likvidity
- c) likvidný

Členenie DM:

- 1.) Dlhodobý nehmotný majetok => ocenenie > 50 000,-
- 2.) Dlhodobý hmotný majetok => ocenenie > 30 000,-
- 3.) Dlhodobý finančný majetok
- 4.) Dlhodobé pohľadávky

Dlhodobý nehmotný majetok

Sú to zložky majetku, kt. ocenenie je vyššie ako 50 000,- a doba použiteľnosti dlhšia ako 1 rok. Ak takýto majetok nie je zaradený medzi DM, patrí medzi ostatné služby. Ziadovacie náklady náklady spojené so založením a vznikom nového podniku a notárske, správne a súdne poplatky, náklady na mzdy, poistenie k týmto mzdám, náklady na pracovné cesty, ostatné služby (telefón, fax, nájomné, poštovné). Aktivované náklady na vývoj predstavujú výsledky úspešne vykonaných vývojových prác (dizajn, výroba a skúšanie prototypov a modelov pred začatím výroby, návrh nástrojov, prípravkov, foriem a čipov, ktoré vyžaduje nová výroba, technologické postupy, štúdie, receptúry).

Dlhodobý hmotný majetok

doba použiteľnosti je dlhšia ako 1 rok a ocenenie je vyššie ako 30 000,-. Podiel jednotl. skupín majetku z jeho celkového objemu vyjadruje štruktúru majetku. Rozbor štruktúry majetku poskytuje informácie pre určenie objemu opráv, objemu a zamerania investícií pre využitie výrobných kapacít, pre utváranie vhodnej špecializácie a kooperačných vzťahov vo výrobe.

Dlhodobý finančný majetok účtovná jednotka ho má v držbe dlhšie ako 1 rok. Pod FM sa rozumejú cenné papiere, vklady, poskytnuté pôžičky, obligáci.

2. Oceňovanie dlhodobého majetku

Oceňovaním dlhodobého majetku rozumieme peňažné vyjadrenie jeho hodnoty v Sk, teda v cenách. Pri oceňovaní dlhodobého majetku sa používajú vstupná cena a zostatková cena.

Vstupná cena je celková vyčíslená cena, ktorú možno použiť pri jednotlivých druhoch dlhodobého majetku a z ktorej sa pri odpisovanom dlhodobom majetku uskutočňujú odpisy. Problematika oceňovania je obsiahnutá v zákone č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov (§ 25) a v zákone č. 431/2002 Z.z. o účtovníctve (§ 24), v Opatrení Ministerstva financií Slovenskej republiky zo 16. decembra 2002, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o postupoch účtovania a rámcovej účtovej osnove pre podnikateľov účtujúcich v sústave podvojného účtovníctva – postupy účtovania (§ 21).

Z jednotlivých zložiek majetku a záväzkov sa oceňuje

- a) obstarávacou cenou
- b) vlastnými nákladmi
- c) menovitou hodnotou
- d) reprodukčnou obstarávacou cenou

Účtovná jednotka ku dňu, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka, zohľadňuje predpokladané riziká a straty, ktoré sa týkajú majetku a záväzkov a ktoré sú známe ku dňu zostavenia účtovnej závierky. Zníženie hodnoty sa musí zohľadniť vždy, bez ohľadu na to, či výsledkom hospodárenia za účtovné obdobie je zisk alebo strata.

Pri majetku, ktorým je rovnaký druh zásob vedený na sklade alebo rovnaký druh cenných papierov vedený v portfóliu účtovnej jednotky, možno za spôsob ocenenia podľa odseku 1 považovať aj ocenenie úbytku cenou zistenou váženým aritmetickým priemerom alebo spôsobom, keď prvá cena na ocenenie prírastku príslušného druhu majetku sa použije ako prvá cena na ocenenie úbytku tohto majetku. Rovnaký druh cenného papiera možno uvedeným spôsobom oceniť len v prípade, ak sú od rovnakého emitenta a znejú na rovnakú menu.

Zostatková cena je cena, ktorá sa vyčíslí ako rozdiel medzi vstupnou cenou - hmotného majetku a nehmotného majetku a opravkami – celkovou výškou odpisov.

Obstarávací cena je cena, ktorou sa oceňuje majetok získaný za odplatu – kúpou, teda bol obstaraný na základe kúpnej zmluvy (faktúry). Obstarávacou cenou sa oceňuje dlhodobý hmotný majetok, dlhodobý nehmotný majetok, podiely na základnom imaní a cenné papiere. Obstarávací cena je cena, za ktorú sa majetok obstaral (cena majetku), zvýšená o ďalšie náklady súvisiace s obstaraním (náklady na prípravu výstavby, prieskumné, geologické práce, stavebné práce, preprava, montáž, atď.). Súčasťou obstarávacej ceny nie sú:

- a) penále, pokuty, úroky z omeškania,
- b) náklady na opravy a udržiavanie,
- c) kurzové rozdiely,
- d) úroky z úverov.

Od 1. 1. 2005 sa daňový subjekt môže rozhodnúť, či úroky z úverov do času uvedenia majetku do používania budú tvoriť súčasť obstarávacej ceny alebo ich bude účtovať priamo do daňových výdavkov. Obstarávacia cena sa skladá z dvoch častí:

1. z ceny, za ktorú sa majetok obstaral,
2. z nákladov (výdavkov), ktoré vznikli v súvislosti s obstaraním dlhodobého majetku, príp. uvedením majetku do používania.

Obstarávacia cena sa zisťuje zo súm faktúr dodávateľa dlhodobého majetku, prepravcu, cla (ak je majetok dovezený zo zahraničia).

3. Opotrebenie dlhodobého majetku

Opotrebenie proces, postupná strata pôvodných úžitkových vlastností majetku. Predstavuje časť hodnoty odpisovaného DNM a DHM, kt. sa už preniesla do hodnoty výrobku v hodnotovej forme. Časť hodnoty dlhodobého majetku, kt. zodpovedá jeho opotrebeniu, sa prenáša do výkonov podniku.

Fyzické opotrebenie

Vzniká v dôsledku skutočného využívania dlhodobého majetku. Prejavuje sa v znižovaní hodnoty dlhodobého majetku, ale na druhej strane vo zvýšení hodnoty novovyrábaných výrobkov a poskytovaných služieb. Napr. pri stanovení ceny obleku sa do jeho ceny zahrnie aj zodpovedajúca časť opotrebenia. Fyzické opotrebenie môže byť aktívne (vznikne používaním strojov) a pasívne (dôsledok fyzického starnutia v období nepoužívania – poveternostné podmienky).

Morálne opotrebenie

Vyčísľuje sa ťažšie ako fyzické. Môže mať dvojaký charakter:

- morálne opotrebenie v dôsledku rastu produktivity práce pri výrobe majetku. Ten istý druh majetku sa v dôsledku rastu produktivity práce vyrába lacnejšie, preto jeho cena klesá,
- morálne opotrebenie v dôsledku rozvíjajúceho sa technického pokroku. Novovyrábaný počítač je technicky dokonalejší, pôvodný sa stáva zastaraný, menej výkonnejší

Inventarizáciou overuje účtovná jednotka, či stav majetku, záväzkov a rozdielu majetku a záväzkov v účtovníctve zodpovedá skutočnosti. Inventarizáciu účtovná jednotka vykonáva ku dňu, ku ktorému zostavuje riadnu alebo mimoriadnu účtovnú závierku. Účtovná jednotka pre potreby zostavenia priebežnej účtovnej závierky vykonáva inventarizáciu len na účely vyjadrenia ocenenia podľa § 25 ods. 2. Účtovná jednotka môže pri zásobách vykonávať inventarizáciu aj v priebehu účtovného obdobia. Termín takejto inventarizácie si určí účtovná jednotka. Ustanovenia o vykonávaní inventarizácií podľa osobitných predpisov⁴⁵⁾ nie sú týmto dotknuté. Pri hmotnom majetku okrem zásob a peňažných prostriedkov v hotovosti môže účtovná jednotka vykonať inventarizáciu v inej lehote, ako je ustanovená v odseku 2, ktorá však nesmie prekročiť dva roky. Peňažné prostriedky v hotovosti musí účtovná jednotka inventarizovať najmenej štyrikrát za účtovné obdobie.

4. Odpisy dlhodobého majetku

Odpisy nepredstavujú pre podnik novovytvorené zdroje financovania, ale sú peňažným vyjadrením opotrebovania dlhodobého hmotného majetku a dlhodobého nehmotného majetku v priebehu príslušného obdobia, za ktoré sa zúčtujú do nákladov. Sumu kumulovaných odpisov vyjadrujeme pojmom oprávky. Tým, že sa hodnota dlhodobého hmotného a nehmotného majetku odpismi postupne prenáša do nákladov, znižuje sa jednak hodnota týchto aktív, jednak sa zabezpečujú zdroje na financovanie reprodukcie majetku podniku. Ku koncu doby životnosti majetku podnik odpismi sústredí peňažný fond, ktorý bude za predpokladu stabilných cien postačujúci na nákup majetku rovnakých parametrov. Ak podnik v priebehu doby životnosti použije odpisy na iné účely, prípadne ak sa zvyšujú ceny dlhodobého hmotného a nehmotného majetku, musí pri obnove vyradeného majetku v zodpovedajúcom rozsahu zapojiť iné zdroje financovania. Výšku odpisov ovplyvňuje:

- vstupná cena (obstarávacía cena, vlastné náklady, reprodukčná cena - oceňovanie majetku)
- životnosť majetku – vyjadruje obdobie (spravidla počet rokov), počas ktorého môže príslušný majetok slúžiť na účel, na ktorý bol nadobudnutý, resp. obdobie, počas ktorého sa vstupná cena majetku postupne preniesie na vyrábanú produkciu. Určenie doby životnosti je úzko spojené s problémom fyzického a morálneho opotrebovania majetku podniku.

Odpisové metódy – odpisová metóda je postup, akým podnik zúčtuva vstupnú cenu majetku do nákladov. Ide o tieto metódy:

1. metóda rovnomerného odpisovania
2. degresívne metódy (zostatková, kumulatívna, holandská)
3. progresívna metóda

Pre metódu rovnomerného odpisovania je charakteristické, že počas celej doby životnosti dlhodobého hmotného a nehmotného majetku zabezpečuje sumu odpisov v rovnakej výške. Ročnú rovnomernú odpisovú sadzbu vypočítame tak, že 100 % vstupnej ceny delíme dobou životnosti, t.j. $100:10 \text{ rokov} = 10\%$. Ročná výška odpisov pri použití rovnomerného odpisovania: $151500 \cdot 10\% = 15150 \text{ Sk}$.

Pri degresívnych metódach odpisovania sa výška odpisov v priebehu doby životnosti postupne znižuje. V podmienkach trhového hospodárstva za predpokladu vysokého tempa rozvoja vedy a techniky majú degresívne odpisové metódy svoje opodstatnenie predovšetkým preto, lebo v podniku znižujú riziko jednorázového zataženia nákladov v prípade potreby vyradenia úplne neodpísaného majetku. Tým, že degresívna metóda odpisovania vytvára predpoklady na rýchlejšiu tvorbu zdrojov financovania, vytvára v podniku aj lepšie predpoklady na financovanie jeho ďalšieho rozvoja. Rozlišujeme 3 hlavné varianty degresívnej metódy odpisovania:

1. **Zostatková metóda odpisovania** – pri nej sa ročné odpisy počítajú zo zostatkovej ceny, to znamená, že základ na výpočet odpisov sa každý rok znižuje o vykonané odpisy.
2. **Kumulatívna metóda** – degresivita odpisov pri tejto metóde odpisovania sa zabezpečuje odpisovou sadzbou, ktorá klesá aritmetickým radom. Odpisovú sadzbu

môžeme vypočítať dvojakým spôsobom: a) $\% = \frac{2 \cdot (n-t+1)}{n \cdot (n+1)} \cdot 100$, kde n je doba životnosti, t-rok, pre ktorý sa odpisová sadzba počíta, b) $\% =$ zostávajúce roky životnosti/kumulatívny súčet rokov životnosti.

3. Holandská metóda – pri odpisovaní touto metódou vstupnú cenu majetku rozdeľujem na dve časti: na 1/3 a na 2/3. Obidve časti odpisujeme rozdielne: a) 1/3 odpisujeme počas štyroch rokov doby životnosti, a to v prvých troch rokoch po 10% a zvyšok 3,33% vo štvrtom roku, b) 2/3 odpisujeme rovnomerne počas celej doby životnosti.

Progresívna metóda odpisovania vychádza z predpokladu, že efektívnosť využívania majetku sa s plynutím času jeho využívania postupne zvyšuje. Na základe toho sa aj výška odpisov, zúčtovaných do nákladov s dĺžkou doby používania majetku postupne zvyšuje.

Prax – podnikateľ si môže zvoliť spôsob odpisovania, teda rovnomerné odpisovanie (sú stanovené ročné odpisy ako podiel vstupnej ceny a doby jeho odpisovania) alebo regresívne – zrýchlené odpisovanie (sú stanovené koeficienty zrýchleného odpisovania pre odpisové skupiny). To sú tzv. daňové odpisy, ktorých výšku môže podnik zohľadňovať pri výpočte daňového základu. Okrem týchto dvoch metód odpisovania môže podnik pre svoje potreby a kalkulácie majetok odpisovať aj podľa osobitného odpisového plánu. Môže pri tom uplatniť akýkoľvek spôsob odpisovania. Ide o tzv. účtovné odpisy, ktoré by mali vyjadrovať reálnu výšku opotrebovania majetku. Výšku účtovných odpisov v sume prevyšujúcej daňové odpisy podnik nemôže zahrnúť do nákladov pre potreby výpočtu daňového základu.

Odpisy sú zdrojom financovania obnovy, príp. rozvoja majetku podniku – ide o efekt z využívania uvoľneného kapitálu. Z toho vyplýva, že odpisy nie sú účelovo viazané na financovanie reprodukcie majetku podniku. Základné predpoklady tohto efektu: a) podnik musí odpisy, len čo dosiahnu postačujúcu výšku na investovanie, hneď investovať, b) nemenia sa ceny majetku, tak zvýšenie ako ja zníženie cien majetku priebeh efektu z využívania uvoľneného kapitálu modifikuje, c) ide o prvotné investície podniku, t.j. nielen o investície pri vzniku podniku, ale aj pri financovaní jeho rozvoja. Efekt z využívania uvoľneného kapitálu nemá nekonečný priebeh, po určitom čase sa jeho výška ustáli a viac sa v podniku (z titulu predchádzajúcich vkladov kapitálu do majetku) neprejaví.

Účtovné odpisy upravujú publikované právne normy Zákon o účtovníctve a Postupy účtovania pre podnikateľov účtujúcich v sústave podvojného účtovníctva. Účtovná jednotka si pred odpisovaním zostaví účtovný odpisový plán, na základe ktorého vykonáva odpisovanie majetku. Dlhodobý hmotný majetok sa účtovne odpisuje s ohľadom na opotrebovanie zodpovedajúce bežným podmienkam jeho používania. Účtovné odpisy si účtovná jednotka stanovuje sama a ich úlohou je vyjadriť skutočnú reálnu opotrebovanosť, resp. životnosť majetku. Pri tvorbe odpisového plánu sa zohľadňuje doba použiteľnosti, počet výrobkov alebo podobných jednotiek, u ktorých sa predpokladá ich získanie prostredníctvom majetku, pričom sa predovšetkým zohľadňuje:

- a) očakávané použitie majetku a intenzita jeho využitia
- b) očakávané fyzické opotrebovanie majetku, ktoré závisí od bežných podmienok jeho využívania, ako je zmennosť, plán opráv a údržby, starostlivosť o majetok v čase, keď sa nevyužíva

- c) technické a morálne zastaranie
- d) zákonné alebo iné obmedzenia na používanie majetku

Podľa meniacich sa podmienok sa prehodnotí odpisový plán a upraví sa zostatková doba odpisovania alebo sadzby odpisovania. Vypočítané účtovné odpisy sa zaokrúhľujú na celé koruny nahor. O účtovných odpisoch účtovná jednotka účtuje mesačne, kým z daňového hľadiska je možné uplatniť len ročný odpis.

Daňové odpisy upravuje zákon o dani z príjmov. Zákon o dani z príjmov uvádza, že výdavky (náklady) vynaložené na obstaranie hmotného majetku, nehmotného majetku nie sú daňovými výdavkami. Tieto výdavky sa do daňových výdavkov dostávajú len postupne prostredníctvom daňových odpisov. Zákon určuje, aká maximálna výška odpisu môže byť uznaná ako náklad na dosiahnutie príjmov v danom roku. Zákon stanovuje rovnaké podmienky pre všetky účtovné jednotky. Podmienkou uplatnenia daňových odpisov do daňových výdavkov je evidencia majetku, ktorý slúži na zabezpečenie zdaniteľného príjmu ku koncu príslušného zdaňovacieho obdobia bez ohľadu na to, kedy sa predmety v priebehu roka obstarali. Ak by mal daňovník v obchodnom majetku zaevidovaný aj taký majetok, ktorý nesúvisí s predmetom jeho podnikateľskej činnosti, nie je možné ho odpisovať. Daňový odpis je dobrovoľným daňovým výdavkom, vo väčšine prípadov si ho však daňovník uplatňuje.

Stanovená doba odpisovania si nekladie za cieľ byť kritériom doby životnosti konkrétneho majetku, ale určuje iba primeranosť obdobia, počas ktorého sa vstupná cena premieta do daňových výdavkov. Hmotný majetok sa odpisuje najviac do:

- a) vstupnej ceny – ceny, v akej je majetok účtovaný v účtovníctve daňovníka
- b) vstupnej ceny zvýšenej o vykonané technické zhodnotenie
- c) zvýšenej zostatkovej ceny (pri použití zrýchlenej metódy odpisovania)

Súčasťou vstupnej ceny na účely odpisovania je aj technické zhodnotenie vykonané v prvom roku odpisovania. Technické zhodnotenie počas doby odpisovania zvýši vstupnú cenu alebo zostatkovú cenu už odpisovaného majetku v tom roku, kedy bude dokončené. Ak by v poslednom roku odpisovania vyšiel daňovníkovi pri výpočte ročný odpis vyšší ako je zostatková cena majetku, môže uplatniť odpis len do výšky tejto zostatkovej (zvýšenej zostatkovej) ceny. Rovnako platí, že celkový súčet odpisov za jednotlivé roky nesmie byť vyšší, ako je vstupná cena hmotného majetku.

Nehmotný majetok nie je zaradený ani do jednej z odpisových skupín, odpisuje sa podľa zákona o účtovníctve a to do piatich rokov od jeho obstarania, resp. uvedenia do užívania.

Hmotný majetok sa odpisuje metódou rovnomerného odpisovania alebo metódou zrýchleného odpisovania. Metódu odpisovania, ktorá sa určí pri zaradení majetku do užívania, nemožno zmeniť po celú dobu jeho odpisovania. Po vykonaní technického zhodnotenia alebo skrátení odpisových lehôt sa hmotný majetok doodpisuje do výšky vstupnej ceny, resp. vstupnej ceny zvýšenej o technické zhodnotenie, a to:

- a) platnou ročnou odpisovou sadzbou – pri rovnomernom odpisovaní alebo
- b) platným koeficientom – pri zrýchlenom odpisovaní.

Rovnomerné odpisovanie

Pri rovnomernom odpisovaní sa odpisy premietajú do daňových výdavkov v rovnomerných čiastkach počas rokov priradených k odpisovým skupinám. Pri rovnomernom odpisovaní sa ročný odpis určí ako podiel vstupnej ceny hmotného majetku a doby odpisovania ustanovenej pre príslušnú odpisovú skupinu.

Odpisová skupina	Ročný odpis
1	1/4
2	1/6
3	1/12
4	1/20

Zrýchlené odpisovanie

Pri zrýchlenom odpisovaní sú odpisy na začiatku odpisovania najvyššie, v ďalších rokoch sa ich výška postupne znižuje.

Pri zrýchlenom odpisovaní sa určia odpisy z hmotného majetku takto:

- a) v prvom roku odpisovania ako podiel jeho vstupnej ceny a priradeného koeficientu pre zrýchlené odpisovanie platného v prvom roku odpisovania

odpis = vstupná cena / koeficient platný v prvom roku odpisovania

- b) v ďalších rokoch odpisovania ako podiel dvojnásobku jeho zostatkovej ceny a rozdielu medzi priradeným koeficientom pre zrýchlené odpisovanie platným v ďalších rokoch odpisovania a počtom rokov, počas ktorých sa už odpisoval

odpis = 2 x zostatková cena / koeficient platný v ďalších rokoch odpisovania – počet rokov, počas ktorých sa už majetok odpisoval

Zostatková cena hmotného majetku je rozdiel medzi vstupnou cenou a daňovými odpismi vypočítanými z príslušného hmotného majetku.

ODPISOVANIE PRI TECHNICKOM ZHODNOTENÍ

Súčasťou vstupnej ceny je aj technické zhodnotenie, a to v tom zdaňovacom období, v ktorom bolo dokončené a zaradené do užívania. Od roku 2004 zákon o dani z príjmov aj technické zhodnotenie v sume nižšej ako 30 000 Sk považuje za technické zhodnotenie, ktoré zvyšuje vstupnú cenu, ale vždy len na základe individuálneho rozhodnutia daňovníka. Pri rovnomernej metóde odpisovania používa zákon len jednu ročnú odpisovú sadzbu bez ohľadu na to, či ide o prvý rok odpisovania, ďalšie roky odpisovania, odpisovanie po vykonaní technického zhodnotenia. Pri zrýchlenom odpisovaní technické zhodnotenie zvyšuje zostatkovú cenu. Pri zrýchlenom odpisovaní hmotného majetku po vykonaní technického zhodnotenia sa odpisy určujú takto:

- a) v roku zvýšenia zostatkovej ceny ako podiel dvojnásobku tejto ceny hmotného majetku a priradeného koeficientu zrýchleného odpisovania platného pre zvýšenú zostatkovú cenu

odpis = 2 x zvýšená zostatková cena / koeficient platný pre zvýšenú zostatkovú cenu

b) v ďalších rokoch odpisovania ako podiel dvojnásobku zostatkovej ceny hmotného majetku a rozdielu medzi priradeným koeficientom zrýchleného odpisovania platným pre zvýšenú zostatkovú cenu a počtom rokov, počas ktorých sa odpisoval zo zvýšenej zostatkovej ceny

c) odpis = 2 x zostatková cena / koeficient platný pre zvýšenú zostatkovú cenu – počet rokov, počas

ktorých sa už majetok odpisoval zo zvýšenej zostatkovej ceny Vykonanie technického zhodnotenia vedie k čiastočnému predĺženiu doby odpisovania, a to v závislosti od použitého spôsobu odpisovania – rovnomerného alebo zrýchleného.

PRERUŠENIE ODPISOVANIA

Možnosť prerušenia odpisovania je nástrojom daňového plánovania, ktorý daňovník môže využiť v prípade štrukturálnych zmien daňovníka alebo výkyvov v hospodárení. Daňovník môže uplatňovanie odpisov prerušiť, a to len na jedno celé zdaňovacie obdobie alebo viac celých zdaňovacích období. V ďalšom zdaňovacom období daňovník pokračuje v odpisovaní tak, akoby nebolo prerušené, pričom celková doba odpisovania sa predlžuje o dobu prerušenia odpisovania.

VZŤAH DAŇOVÝCH A ÚČTOVNÝCH ODPISOV

Daňové a účtovné odpisy sa môžu odlišovať. Účtovné odpisy si účtovná jednotka stanovuje sama a ich úlohou je vyjadriť skutočnú reálnu opotrebovanosť majetku. Daňové odpisy sú konštruované ako možné ovplyvnenie výšky základu dane pred zdanením, a tým aj samotnej daňovej povinnosti účtovnej jednotky.

Daňovník obstaráva hmotný a nehmotný majetok zo svojich vlastných prostriedkov, prípadne z úveru (splátky, samozrejme, nie sú zahrňované do daňových výdavkov). Tento majetok sa nespotrebováva jednorazovo ako materiál alebo služby, ale s jeho pomocou zabezpečuje daňovník – účtovná jednotka vo výrobnom procese svoje súčasné i budúce príjmy. Ako daňový náklad nemôže byť uplatnená vstupná cena obstaraného majetku v tom zdaňovacom období, kedy bol obstaraný, ale postupne iba daňové odpisy. Rozdiel medzi účtovnými a daňovými odpismi má dopad aj na vykázaný základ dane.

Ako môžu odpisy ovplyvniť výšku základu dane?

Základ dane = výsledok hospodárenia = výnosy – náklady

Daňová povinnosť (daň z príjmov) = základ dane x 0,19

Ak sú napr. účtovné odpisy vyššie ako daňové, zvýšia sa tým náklady a zníži výsledok hospodárenia (účtovné odpisy však nemajú vplyv na daňový základ, z ktorého sa vypočíta daň z príjmu). Z titulu odlišnosti výpočtu účtovných a daňových odpisov dochádza k rozdielom, ktoré ovplyvňujú výšku výsledku hospodárenia pred zdanením a základu dane pre výpočet splatnej daňovej povinnosti (dane z príjmov). Práve z tohto dôvodu – ovplyvňovania výšky daňovej povinnosti podnikateľov voči štátnemu rozpočtu, a tým aj samotnej výšky príjmov štátneho rozpočtu sa odpisovaniu hmotného a nehmotného majetku zo strany štátu venuje sústavná pozornosť.

Použitá literatúra:

prof. Ing. Štefan Majtán, PhD.: Podnikové hospodárstvo, 2007

Karol Vlachynský a kolektív: Podnikové financie, 2006

Zákon č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov